

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/188/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712212516
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8712212516.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Viery Zoľákovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843 so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5 proti žalovanej: H. E., trvale bytom O. XX, E., právne zastúpenej JUDr. Michalom Petríkom, advokátom, AK so sídlom Francisciho 25, Poprad, o zaplatenie 4.013,22 eura s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 11.08.2017, č. k. 7C/192/2013-227 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku I. a IV. a v rozsahu zrušenia sa vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil vo výroku I. žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.899,16 eur spolu s úrokom vo výške 12 % ročne zo sumy 2.917,90 eura od 19.07.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.917,90 eura od 19.07.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 449,95 eura od 19.07.2012 do zaplatenia, to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Vo výroku II. žalobu v časti o zaplatenie sumy 114,06 eura s príslušenstvom a vo výroku č. III. konanie o zaplatenie úroku z omeškania prevyšujúceho 5 % ročne zastavil. Napokon vo výroku IV. žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 94,32 % účelne vynaložených trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 387 ods. 1, § 397 ods. 1, § 497, § 502 ods. 1 a § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), § 52 ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 54 ods. 1, ods. 2, § 100 ods. 1, § 101, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1, ods. 2, § 528 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzatvorenia zmluvy, § 3 ods. 1, § 10c nariadenia vlády 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s účinnosťou od 01.05.2014

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že spoločnosť Istrobanka, a.s. uzavrela dňa 17.12.2004 so žalovanou Úverovú zmluvu č. XXXXX-XXXXXXXX/XXXX (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý splátkový úver vo výške 2.323,57 eur. Banka vyhlásila celú svoju pohľadávku z úveru dňom 10.04.2011 za splatnú a vyzvala žalovanú k jej úhrade do 22.4.2011. Dňa 07.09.2016 uzatvorila ČSOB, a.s. (právny nástupca Istrobanky) ako postupca a EOS KSI Slovensko, s.r.o., ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 3-284/2015. Súd prvej inštancie vyhodnotil tento právny vzťah ako spotrebiteľský a zároveň, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom, je potrebné na tento právny vzťah aplikovať okrem ustanovení právnych predpisov upravujúcich právne vzťahy spotrebiteľského charakteru aj niektoré ustanovenia ObZ. V predmetnej veci sa žalobca domáhal

zaplatenia sumy, ktorá predstavovala zostatok nesplateného úveru poskytnutého právnym predchodcom žalobcu. Súd prvej inštancie sa zaoberal ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Mal za to, že uvedené ustanovenie je potrebné vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatenú pohľadávku, tiež potvrdzuje druhá veta ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Jeho zmyslom je vyjadrenie podmienky, že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškaní, a to v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok zaniká. Ďalej uviedol, že z ustanovení Zákona o bankách č. 483/2001 Z. z. nevyplýva, že by bankový subjekt bol povinný pred postúpením pohľadávky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť omeškaného peňažného záväzku klienta, tento vypovedať alebo od zmlúv odstúpiť. V danom prípade však banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru k 10.04.2011. Konštatoval, že relevantné nemôže byť to, že postupník je subjektom nespĺňajúcim definíciu § 3 ods. 2 Zákona o bankách. V konkrétnom prípade úver bol už poskytnutý bankou, postupník žiadne peňažné prostriedky neposkytuje, rieši sa len návratnosť poskytnutého úveru. Vymáhanie pohľadávky tak môže realizovať subjekt nemajúci oprávnenie na podnikanie v bankovom sektore. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je v prevažnej časti dôvodná, keďže úverová zmluva spĺňa všetky náležitosti ustanovené v § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase jej uzatvorenia. Podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy jedine neuvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ustanovenie § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom k 17.12.2004 ani neobsahuje písm. j) a k), ktoré tam boli doplnené následnou novelou uvedeného zákona. Na základe toho súd prvej inštancie neposúdil poskytnutý úver ako bezúročný a bezpoplatkový. Pokiaľ ide o zaplatenie sumy 3.899,16 eur, súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Túto sumu tvorí istina vo výške 2.917,90 eur, úrok vo výške 738,01 eur, ktorý je kapitalizovaný za obdobie od 11.6.2010 do 18.7.2012, úrok z omeškania vo výške 230,90 eur a poplatky za správu účtu spolu vo výške 11,94 eur. Zároveň súd žalobcovi priznal úrok vo výške 12 % ročne za príslušné obdobia. Pôvodne žiadal žalobca v žalobe priznať úrok z omeškania vo výške 9% ročne, následne svojím podaním výšku úroku z omeškania upravil na 5 % ročne, čím z jeho strany došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby, čo odôvodnilo zastavenie konania o zaplatenie úroku z omeškania súdom prvej inštancie v časti prevyšujúcej 5 % ročne. Vo vzťahu k uplatnenému úroku po zosplatení uviedol, že povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 ObZ zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Pri aplikácii ust. § 506 ObZ je preto dôvodné priznať veriteľovi úroky z úveru aj za čas po „zosplatení úveru“, teda po využití oprávnenia veriteľa odstúpiť od zmluvy pre porušenie povinností dlžníka. Využitím právneho inštitútu, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa ako vyplýva z ust. § 506 ObZ, sa nemôže veriteľ ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Ďalej uviedol, že žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania časti uplatnenej pohľadávky žalobcu, ktorá má byť premlčaná do 18.09.2009, pričom bližšie nešpecifikovala, aká jej časť má byť premlčaná. K námietke premlčania súd prvej inštancie uviedol, že žaloba na súd napadla dňa 18.09.2012. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 10.4.2011. Premlčacia doba plynie odo dňa splatnosti celého úveru, čo korešponduje aj s ust. § 392 ods. 2 ObZ, kedy pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. Ak sa pre nesplnenie niektorého čiastkového záväzku stane splatný celý záväzok, plynie premlčacia doba od doby splatnosti nesplneného záväzku. Nesplnenie čiastočného plnenia, ktoré spôsobí, že sa stane splatným celý záväzok, tak ako je tomu napr. podľa § 506 ObZ, spôsobuje, že premlčacia doba začne plynúť od doby tohto nesplneného záväzku. Žalobe v časti o zaplatenie poplatkov vo výške 114,06 eur, za upomienky a výzvy súd prvej inštancie nevyhovel, pretože išlo o neprijateľnú podmienku. Vzhľadom na situáciu u žalovanej mal súd prvej inštancie za to, že žalovaná nie je schopná v pravidelných mesačných splátkach uhrádzať svoj dlh a preto jej žiadosti o povolenie uhradiť dlh v splátkach nevyhovel. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)

Obsah odvolania

4. Proti výrokom I. a IV. tohto rozsudku podala v zákonom ustanovenej lehote žalovaná odvolanie. Navrhla odvolaním napadnuté výroky zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie. Vo svojom odvolaní namieta priznanie istiny 3.899,16 eur žalobcovi, pretože v čase kedy žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť t.j. dňa 11.04.2011 bola pohľadávka banky 3.392,48 eur a nie vo výške ktorú žalobcovi priznal súd prvej inštancie. Ďalej namietala aj nesprávny postup pri výpočte istiny súdom prvej inštancie v bode

18 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Má za to, že, z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, ako sa súd prvej inštancie vyrovnal so vznesenou námietkou premičania, pričom svoje tvrdenia podporila odkazom na Rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 17C/198/2014. Žalovaná sa domnieva, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, ak predmetný úver neposúdil ako bezúročný a bezpoplatkový. Toto jej presvedčenie plynie z toho, že ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i), písm. k) zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch, boli účinné už v roku 2008, v čase pred uzavretím dodatku č. 4 k úverovej zmluve. Napokon za nesprávne považuje priznanie úroku vo výške 12 % zo sumy 2.917,90 eur, od 19.07.2012 do zaplatenia, a takisto úrok z omeškania vo výške 5 % zo sumy 2.917,90 eur odo dňa 19.07.2012 do zaplatenia. Namietajú aj neumožnenie zaplatenia dlhu v splátkach, čo odôvodňuje tým, že sa nachádza v hmotnej núdzi a jej príjmom je len dávka v hmotnej núdzi vo výške 68 eur a z toho dôvodu dlh nemôže jednorazovo uhradiť, čím sa dostáva do ešte horšieho postavenia.

Hodnotenie odvolacieho súdu

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre potvrdenie rozhodnutia v jeho napadnutých častiach ani pre jeho zmenu .

6. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe na zaplatenie žalovanej sumy. Pri prijatí záveru o dôvodnosti žaloby, vychádzal aj z vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku splnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému na žalobcu.

7. V danom prípade súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Aktívnu vecnú legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamietajú.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že bezúčelový splátkový úver vo výške 2.323,57 eura (70.000,-Sk v čase uzavretia zmluvy) poskytla žalovanej ISTROBANKA, a.s. na základe Úverovej zmluvy č. XXXXX-XXXXXXXX/XXXX zo dňa 17.12.2004 v spojení s Dodatkom č. 1 k Úverovej zmluve zo dňa 12.08.2005, Dodatkom č. 2 k Úverovej zmluve zo dňa 02.05.2007, Dodatkom č. 3 k Úverovej zmluve zo dňa 20.01.2009 a Dodatkom č. 4 k Úverovej zmluve zo dňa 05.05.2009. Poskytnutý úver sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach s predpokladanou výškou 25,66 eura (773,-Sk v čase uzavretia zmluvy) vždy k 10-temu dňu v mesiaci s tým, že splatnosť úveru bola stanovená ku dňu 10.11.2014. Právny nástupca ISTROBANKY, a. s., Československá obchodná banka, postúpila na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok č. 3-284/2015 zo dňa 12.09.2016 pohľadávku vo výške 4.797,66 eur z predmetnej úverovej zmluvy.

9. Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoB“) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

10. Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v konaní pred súdom vyriešiť, bola otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Dôvody by nemali byť pochybné, pretože banková činnosť a s ňou spojený vznik pohľadávok má na rozdiel od iného druhu podnikania špecifika, najmä pokiaľ ide o dopady finančných produktov na ekonomiku. Súd preto skúma, či došlo ku platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu.

11. Postúpenie pohľadávky je síce bežným právnym úkonom. Všeobecne môže byť predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky pohľadávka akéhokoľvek druhu, teda aj iná ako peňažná, môže byť splatná, nesplatná alebo aj budúca, ale musí to byť pohľadávka určitá a existujúca. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu osobitný predpis (lex specialis) dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Odvolací súd je toho názoru, že postúpiť bankovú pohľadávku ZoB umožňuje iba 1/ v tej časti, ktorá je po splatnosti (slovo „v omeškaní so splnením čo len časti záväzku, môže banka svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomu záväzku postúpiť...“) 2. iba po písomnej výzve na splnenie, 3. výzva musí byť zo strany banky 4. omeškanie trvá viac ako 90 dní.

12. Na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie, v zmysle § 92 os. 8 ZoB môže byť spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatnými. Vyplýva to aj z prvej časti druhej vety § 92 ods. 8 ZoB : „Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť (rozumej postúpenie pohľadávky), ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva...“. Z dôvodovej správy k ZoB vyplýva: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia pohľadávky zodpovedajúce nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou“ (pôvodný odsek 7 sa stal odsekom osem po novelizácii zák. č. 552/2008 Z.z.).

13. Podľa názoru odvolacieho súdu mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník aktuálne po stanovenú dobu napriek písomnej výzve v omeškaní. Tento záver vyplýva z gramatického, ale aj logického výkladu znenia citovaného ustanovenia, pretože v tomto ustanovení je zdôraznený peňažný záväzok klienta banky alebo časť peňažného záväzku, ktorým je dlžník v omeškaní. Pod formuláciou „pohľadávka zodpovedajúca tomuto peňažnému záväzku“ treba rozumieť nesplácaný zročný dlh. Pripustením argumentácie že banka je oprávnená postúpiť celý úver po uplynutí 90 dní s omeškaním dlžníka splácať zročne splátky, by bolo nevyhnutné dospieť k záveru, že banka môže postúpiť akýkoľvek nesplatný - „živý“ úver po uplynutí relatívne krátkej doby v porovnaní s dobou, na ktorú sa úverové vzťahy bežne uzatvárajú na akýkoľvek subjekt, ktoré činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad NBS a ktorý nemá povolenie na vykonávanie bankových činností, čo by bolo v rozpore s účelom ZoB a viedlo by k vytvoreniu právne neúnosného stavu, kedy by sa spotrebiteľia vystupujúci do zmluvného vzťahu s bankou, neočakávane ocitli v zmluvnom vzťahu s iným - nebankovým subjektom. Tento postup by bol tiež v rozpore s požiadavkou vynakladania náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od banky vyžadovaná v § 27 ods. 1 ZoB a v súlade so Smernicou o nekalých praktikách. Odvolací súd nespochybňuje právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, ale k tomu je možné pristúpiť len v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami po tom, čo banka vyhlási predčasne mimoriadnu splatnosť celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je totiž výlučným oprávnením banky, ktoré môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky na nebankový subjekt.

14. Odhliadnuc od vyššie uvedeného bolo v konaní preukázané, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom - Československou obchodnou bankou, a.s. - t.j. bankou ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k zosplateniu celého dlhu, resp. k predčasnému ukončeniu zmluvy o úvere pôvodným veriteľom, ku dňu 10.04.2011. O uvedenej skutočnosti svedčí Oznámenie o zosplatení úveru zo dňa 11.04.2011 na č. I. 31 spisú.

15. Zároveň však odvolací súd poukazuje na to, že zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB v prvej časti prvej vety vyžaduje písomnú výzvu banky klientovi, ktorý je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením, čo i len časti svojho peňažného záväzku. Citované ust. § 92 ods. 8 ZoB umožňuje banke postúpiť pohľadávku písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou za predpokladu doručenia písomnej výzvy klientovi banky a po tom, čo je dlhšie ako 90

kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Písomnú výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 ZoB je potrebné považovať za hmotnoprávny úkon, na nastúpenie účinkov ktorého sa vzťahuje ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka (t.j. aby vyvolalo zamýšľaný hmotnoprávny účinok musí sa dostať do dispozičnej sféry adresáta); takýto záver však vo vzťahu k žalovanej z vykonaného dokazovania nevyplýva; aplikáciu tohto kogentného ustanovenia Občianskeho zákonníka nemôžu strany vylúčiť svojou dohodou; preto bez doručenia písomnej výzvy na plnenie do dispozičnej sféry žalovanej nemohli byť splnené podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Súd prvej inštancie sa uvedenými skutočnosťami vôbec nezaoberal a neskúmal, či žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadne existencie písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB a jej doručenia žalovanej. Súd prvej inštancie tak nemal preukázané splnenie podmienok pre postúpenie bankovej pohľadávky.

16. Odvolací súd taktiež nepovažuje záver súdu prvej inštancie týkajúci sa priznania úroku za obdobie po zosplatnení za vecne správny. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal žalobcovi úrok po zosplatnení úveru vo výške 12 % z priznanej istiny od 19.07.2012 až do zaplatenia dlhu.

17. Nemali by byť pochybnosti, že úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstavy poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§ 657, či § 658). Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

18. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového

vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

19. V danej právnej veci právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 10.04.2011, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 19.10.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a iných nárokov z porušenia práva. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 07.05.2014, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. 02. 2017 sp. zn. 5Co/407/2016.

20. Odvolací súd sa nestotožnil ani priznaním nároku na úrok z omeškania vo výške 5 % zo sumy 449,95 eur od 19.07.2012 do zaplatenia, čo vypočítané úroky z úveru. Podľa názoru odvolacieho súdu tým, že dlžník včas nezaplatí úroky z istiny, dostáva sa do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dluhu (istiny). Veriteľ preto nemá právo nárokovať si voči dlžníkovi príslušenstvo z príslušenstva, teda úroky z omeškania z dohodnutých úrokov, nakoľko ani Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník to neumožňujú, neupravujú sankčný nárok pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Branie úrokov z úrokov - anatocizmus bolo zakázané už podľa rímskeho práva (obdobne vychádzajúc z totožnej právnej úpravy v rozhodnom období tak v Slovenskej, ako aj v Českej republike, Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 35Odo/101/2002, 29Odo/689/2006, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 29.3.1995 sp. zn. 6Obdo/4/1994). Súd prvej inštancie teda ne rozhodol správne pokiaľ mal za to, že žalobca nemá nárok na úrok z omeškania z dohodnutých, ním kapitalizovaných úrokov.

21. Za takejto situácie odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku I. a IV. a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 C.s.p.

22. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne sa zaoberať vo vyššie naznačených intenciách otázkou posúdenia platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej legitimácie žalobcu. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p. tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).